

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Костюк В. Л. Формування позитивного іміджу столичної міліції через засоби масової інформації [Текст] / В. Л. Костюк // Реформування органів внутрішніх справ: проблеми та перспективи (вітчизняний і зарубіжний досвід) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 28-29 берез. 2014 р.). – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2014. – С. 50-52.
2. Балдушенко І. І. Позитивний імідж міліціонера, як запорука партнерських відносин працівників ОВС із громадськістю [Текст] / І. І. Балдушенко // Реформування органів внутрішніх справ: проблеми та перспективи (вітчизняний і зарубіжний досвід) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 28-29 берез. 2014 р.). – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2014. – С. 129-131.
3. Славинська М.А., Тальянчук І. С. Можливості експертної служби МВС України у формуванні позитивного іміджу міліції [Текст] / М. А. Славинська, І. С. Тальянчук // Реформування органів внутрішніх справ: проблеми та перспективи (вітчизняний і зарубіжний досвід) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 28-29 берез. 2014 р.). – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2014. – С. 182-184.
4. Ключко А. М. Кадрове забезпечення органів внутрішніх справ України: порядок та основні елементи / А. М. Ключко // Форум права. – 2014. – № 4. – С. 175–180.
5. Проект Постанови Верховної Ради України Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про реформування системи органів Міністерства внутрішніх справ України і впровадження європейських стандартів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Кальман О.Г. Теоретичні та прикладні проблеми законодавчого, матеріально-технічного, фінансового, організаційно-кадрового, інформаційно-аналітичного та іншого ресурсного забезпечення діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності / О.Г.Кальман, Г.Ю.Дарнопих, О.В.Лисодед та ін. // Питання боротьби зі злочинністю : зб. наук. пр. / ред. кол.: Ю.В.Баулін та ін. – Х. : Кроссруд, 2007. – Вип.13. – С. 39-72.
7. Ключко А. М. Поняття та зміст кадрового забезпечення органів внутрішніх справ України / А. М. Ключко // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2012. – № 1. – С. 42-51.
8. Басс В. О. Шляхи удосконалення адміністративно-правового механізму протидії корупції в органах внутрішніх справ України [Текст] / В. О. Басс // Реформування органів внутрішніх справ: проблеми та перспективи (вітчизняний і зарубіжний досвід) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 28-29 берез. 2014 р.). – Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2014. – С. 18-21.

УДК 347.998.8

ПРАВООХОРОННІ ОРГАНИ ЯК СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН ІЗ ПРАВОВИМ СТАТУСОМ ВІДПОВІДАЧА

LAW ENFORCEMENT AGENCIES AS SUBJECTS OF ADMINISTRATIVE LEGAL PROCEEDINGS RELATIONSHIPS WITH THE LEGAL STATUS OF THE DEFENDANT

Пчелін В.Б.,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри адміністративного права та процесу

Харківського національного університету внутрішніх справ

У статті досліджуються випадки, в яких правоохоронні органи й їх посадові особи виступають суб'єктами адміністративних процесуальних правовідносин із правовим статусом відповідача в адміністративній справі. Аналізуються конкретні публічно-правові спори, в яких правоохоронні органи залучаються до адміністративних процесуальних правовідносин в якості відповідачів. Наводиться перелік публічно-правових спорів, віднесених до юрисдикції адміністративних судів, в яких правоохоронні органи й їх посадові особи залучаються в якості відповідача.

Ключові слова: адміністративний процес, адміністративне судочинство, суб'єкт владних повноважень, правоохоронні органи, публічно-правовий спір.

В статье исследуются случаи, в которых правоохранительные органы и их должностные лица выступают субъектами административных процессуальных правоотношений с правовым статусом ответчика в административном деле. Анализируются конкретные публично-правовые споры, в которых правоохранительные органы привлекаются к административным процессуальным правоотношениям в качестве ответчиков. Приводится перечень публично-правовых споров, отнесенных к юрисдикции административных судов, в которых правоохранительные органы и их должностные лица привлекаются в качестве ответчика.

Ключевые слова: административный процесс, административное судопроизводство, субъект властных полномочий, правоохранительные органы, публично-правовой спор.

The article investigates cases in which law enforcement agencies and their officials are the subjects of the administrative procedural legal relationships with the legal status of the defendant in the administrative case. We analyze the specific public legal disputes in which the law enforcement agencies involved in the administrative procedure legal relations as defendants. The author leads the list of public law disputes referred to the jurisdiction of administrative courts in which law enforcement agencies and their officials are involved as a defendant.

Key words: administrative process, administrative proceedings, subject of powers, law enforcement agencies, public law dispute.

Постановка проблеми. Складність і багатоаспектність адміністративних процесуальних правовідносин, в першу чергу, пов'язана з тим, що правового статусу суб'єктів таких правовідносин може набути чимала кількість осіб. У випадках, передбачених чинним національним законодавством в якості суб'єктів вищенаведених правовідносин можуть бути залучені правоохоронні органи й їх посадові особи. Такі суб'єкти у межах адміністративних процесуальних правовідносин можуть набувати різного правового статусу. При цьому в більшості випадків правоохоронні органи й їх посадові особи до адміністративних процесуальних правовідносин залучаються в якості відповідача в адміністративній справі

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні існує велика кількість досліджень, присвячених правовому статусу правоохоронних органів, які були здійснені такими науковцями як: В. Б. Авер'янов, С. С. Алексєєв, О. Ф. Андрійко, О. М. Бандурка, Ю. П. Битяк, І. Л. Бородін, А. І. Берлач, В. М. Гаращук, І. П. Голосніченко, В. М. Горшеньов, Є. В. Додін, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, А. В. Малько, М. А. Матузов, О. М. Музичук, О. В. Негодченко, В. І. Олефір, В. Ф. Опришко, М. Ф. Орзіх та інші. Зазначені вище науковці зробили значний вклад у розробку теоретичних засад діяльності правоохоронних органів, у визначення й удосконалення їх правового статусу. Разом із тим увага правоохоронним органам та їх посадовим особам як суб'єктам адміністративних процесуальних правовідносин, які мають правовий статус відповідача в адміністративній справі, майже не приділялася, що обумовлює актуальність обраної тематики. А тому метою представленої наукової статті є визначення випадків і конкретних публічно-правових спорів, в яких в якості суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин з правовим статусом відповідача залучаються правоохоронні органи й їх посадових осіб.

Вклад основного матеріалу дослідження. Досліджуючи сутність правоохоронних органів як суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин, відразу варто наголосити на декілька проблем, пов'язаних із визначенням сутності таких органів. Зокрема, як зауважує О. М. Музичук, незважаючи на велику кількість наукових досліджень, предметом яких були правоохоронні органи, їх поняття, сутність та особливості визначаються по-різному, подекуди, з протилежних точок зору. При цьому, наголошує вчений, на рівні чинного національного законодавства: відсутнє чітке визначення поняття правоохоронних органів; не визначено вичерпний перелік таких органів; не визначено їх спеціальні ознаки [1, с. 209-210]. Погоджуючись з вищенаведеною позицією зазначимо, що законодавець пропонує декілька підходів до визначення сутності правоохоронних органів. Так, в Законі України «Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави» від 19 червня 2003 року правоохоронні органи визначені як державні органи, які відповідно до за-

конодавства здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції [2]. Більш вузьке визначення правоохоронних органів містить Закон України «Про основи національної безпеки України» від 19 червня 2003 року. Відповідно до ст. 1 вищенаведеного нормативно-правового акта правоохоронні органи – це органи державної влади, на які Конституцією і законами України покладено здійснення правоохоронних функцій [3]. У ст. 2 Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» сутність правоохоронних органів розкривається через їх перелік: органи прокуратури, Національної поліції, служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, органи доходів і зборів, органи й установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції [4]. Аналіз вищенаведених законодавчих положень лише підтверджує доцільність позиції О. М. Музичука [1, с. 209-210] стосовно недосконалості правової регламентації сутності правоохоронних органів. Разом із тим, в рамках представленого дослідження ми не ставимо за мету вирішення наведених вище проблем і тому будемо спиратися на наведені законодавчі визначення сутності правоохоронних органів, а також положення процесуального законодавства [5], що визначає статус окремих із них як суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин.

Аналіз процесуального законодавства – Кодексу адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року (далі – КАС України) [5], який визначає юрисдикцію, повноваження адміністративних судів щодо розгляду адміністративних справ, порядок звернення до адміністративних судів та порядок здійснення адміністративного судочинства, свідчить, що правоохоронні органи в адміністративному судочинстві в якості суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин можуть набувати різного правового статусу. Зокрема, однією з головних особливостей адміністративних процесуальних правовідносин є те, що одним із їх суб'єктів виступає суб'єкт владних повноважень (або ж вони пов'язані із публічним формуванням такого суб'єкта). Як зазначено в п. 7 ч. 1 ст. 3 КАС України, суб'єкт владних повноважень – це орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їхня посадова чи службова особа, інший суб'єкт при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, в тому числі на виконання делегованих повноважень [5]. Як слідує з аналізу вищенаведеного законодавчого визначення, враховуючи те, що правоохоронні органи є органами державної влади, під час здійснення ними владних управлінських функцій вони наділяються статусом суб'єктів владних повноважень. У такому випадку правоохоронні органи в межах адміністративних процесуальних правовідносин наділяються правовим статусом відповідача, так як в ст. 50 КАС України прямо встановлено, що відповідачем в

адміністративній справі, як правило, є суб'єкт владних повноважень [5]. При цьому, аналіз положень процесуального законодавства свідчить, що правоохоронні органи як відповідачі в адміністративних справах можуть залучатися в публічно-правових спорах, зокрема, з приводу оскарження фізичними чи юридичними особами їхніх рішень, дій і бездіяльності [5]. При цьому рішення правоохоронних органів, що можуть бути оскаржені в порядку адміністративного судочинства можуть мати індивідуальний і нормативний характер. Найчастіше серед актів індивідуального характеру, що видані правоохоронними органами або їх посадовими особами, виступають акти про притягнення до адміністративної відповідальності – постанови по справі про адміністративне правопорушення. Так, з аналізу п. 3 ч. 1 ст. 288 Кодексу України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року (далі – КпАП України) слідує, що постанову правоохоронного органу (посадової особи) про накладення адміністративного стягнення, постанову по справі про адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, може бути оскаржено в районний, районний у місті, міський чи міськрайонний суду порядку, визначеному КАС України, з особливостями, встановленими КпАП України [6]. При цьому в ст. 171-2 КАС України встановлено особливості провадження у справах з приводу рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо притягнення до адміністративної відповідальності. Зокрема визначено, що зазначена категорія адміністративних справ розглядається та вирішується місцевими загальними судами як адміністративними судами [5].

Також у порядку адміністративного судочинства можуть бути оскаржені акти правоохоронних органів, що мають нормативний характер. У даному випадку мова йде, як правило, про такі нормативно-правові акти як накази. Так, у більшості випадків правоохоронні органи представлені центральними органами виконавчої влади, які відповідно до положень Закону України “Про центральні органи виконавчої влади” від 17 березня 2011 року утворюються як міністерства та інші центральні органи виконавчої влади – служби, інспекції й агентства. Як слідує з аналізу вищевказаного нормативно-правового акта зазначені органи влади в межах своїх повноважень, на основі й на виконання Конституції та законів України, актів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України видають накази [7]. Окрім цього, центральними органами виконавчої влади, які не мають статусу міністерства або іншого центрального органу виконавчої влади, можуть виступати ще ряд правоохоронних органів. Прикладом такого органу може служити Національна поліція України, яка відповідно до ст. 1 Закону України «Про національну поліцію» від 2 липня 2015 року є центральним органом виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини,

протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку [8]. Також варто вказати на правоохоронні органи, які не віднесено до системи центральних органів виконавчої влади, а мають спеціальний статус. Прикладом вищевказаного органу може виступати Служба безпеки України, яка відповідно до ст. 1 Закону України «Про Службу безпеки України» від 25 березня 1992 року є державним правоохоронним органом спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України [9]. Так, у ст. 171 КАС України встановлено особливості провадження в справах щодо оскарження нормативно-правових актів органів виконавчої влади й інших суб'єктів владних повноважень, правила якої поширюються, зокрема, на розгляд адміністративних справ щодо законності та відповідності правовим актам вищої юридичної сили нормативно-правових актів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, інших суб'єктів владних повноважень [5].

Окрім вищевказаного, в якості відповідачів в адміністративних справах правоохоронні органи (їх посадові особи) можуть набути статусу суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин у спорах з приводу прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби. Як визначено в п. 15 ч. 1 ст. 3 КАС України, публічна служба – це діяльність на державних політичних посадах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, дипломатична служба, інша державна служба, служба в органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування [5]. Іншими словами: рішення правоохоронних органів щодо прийняття, проходження та звільнення громадян у них служби можуть бути оскаржені в порядку адміністративного судочинства, де громадянин набуде статусу позивача, а правоохоронний орган (його посадова особа) – відповідача. Також, як слідує з аналізу ст. 17 КАС України, правоохоронні органи можуть набути статусу відповідача в адміністративних процесуальних правовідносинах у разі подання позову до суду іншим суб'єктом владних повноважень з приводу реалізації його компетенції в сфері управління, в тому числі делегованих повноважень [5]. При цьому слід відмітити той факт, що така категорія публічно-правових спорів за участю правоохоронних органів не є поширеною, оскільки компетенція таких органів у сфері управління, як правило, чітко визначена на законодавчому рівні. Здебільш такі спори виникають між місцевими органами виконавчої влади.

Правоохоронні органи як суб'єкти адміністративних процесуальних правовідносин можуть набувати правового статусу відповідача в спорах, що виникають з приводу укладання, виконання, припинення, скасування чи визнання нечинними адміністративних договорів. Відповідно до п. 14 ч. 1 ст. 3 КАС України адміністративний договір – це дво- або багатостороння угода, зміст якої складають права та обов'язки сторін, що впливають із владних управлінських функцій суб'єкта владних повноважень,

який є однією із сторін угоди [5]. Під час здійснення своєї діяльності правоохоронні органи укладають чимало адміністративних договорів, наприклад: договори про співробітництво й обмін необхідною інформацією, що стосується належного функціонування правоохоронної сфери; субординуючі та координуючі договори; адміністративні договори, що регулюють дії суб'єктів, підлеглих сторонам угоди; договори про делегування повноважень; договори про співпрацю між правоохоронними органами [10, с. 102-104]; тощо.

Ще однією категорією публічно-правових спорів в яких в якості суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин із правовим статусом відповідача можуть бути залучені правоохоронні органи (їх посадові особи) виступають спори фізичних чи юридичних осіб із розпорядником публічної інформації щодо оскарження його рішень, дій чи бездіяльності у частині доступу до публічної інформації. Як встановлено в ст. 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 року, публічна інформація – це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом. При цьому серед розпорядників публічної інформації ст. 13 вищенаведеного нормативно-правового акта називає, зокрема: суб'єктів владних повноважень; юридичних осіб, що фінансуються з державного бюджету [11]. З аналізу вищенаведених законодавчих положень можна дійти висновку про належність правоохоронних органів та їх посадових осіб до розпорядників публічної інформації. Більш того самими правоохоронними органами задля виконання їхніх завдань у сфері доступу до публічної інформації приймається ціла низ-

ка нормативно-правових актів. В якості прикладу таких актів можна назвати наступні: наказ Служби безпеки України від 14 червня 2011 року № 231, яким затверджено Інструкцію про порядок забезпечення доступу до публічної інформації у Службі безпеки України [12]; наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21 липня 2011 року № 459, яким затверджено Порядок складання та подання запитів на отримання публічної інформації, розпорядником якої є Міністерство внутрішніх справ України [13]; наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України від 3 квітня 2012 року № 222, яким затверджено Інструкцію про порядок забезпечення доступу до публічної інформації у Державній прикордонній службі України [14]; тощо.

Висновки. Таким чином, аналіз вищенаведених позицій свідчить про те, що правоохоронні органи й їх посадові особи, в передбачених процесуальним законодавством випадках, на рівні з іншими суб'єктами владних повноважень, можуть бути залучені до адміністративного судочинства в якості суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин із правовим статусом відповідача. У більшості випадків правоохоронні органи та їх посадові особи набувають правового статусу відповідача в адміністративному судочинстві з приводу розгляду та вирішення адміністративними судами публічно-правових спорів щодо оскарження фізичними й юридичними особами їхніх рішень (як індивідуального, так і нормативного характеру), дій або бездіяльності. Окрім цього, правоохоронні органи й їх посадові особи набувають правового статусу відповідача в адміністративних процесуальних правовідносинах у наступних категоріях публічно-правових спорів: у сфері публічної служби; з приводу розмежування суб'єктами владних повноважень своєї компетенції в сфері управління; з приводу укладання (скасування, припинення тощо) адміністративних договорів; в сфері доступу до публічної інформації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- Музичук О. М. Контроль за діяльністю правоохоронних органів в Україні : [монографія] / Музичук О. М. – Х. : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2010. – 654 с.
- Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави : Закон України : від 19 черв. 2003 р. № 975-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 46. – Ст. 366.
- Про основи національної безпеки України : Закон України від 19 черв. 2003 р. № 964-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.
- Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів : Закон України : від 23 груд. 1993 р. № 3781-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 11. – Ст. 50.
- Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України : від 6 лип. 2005 р. № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35–36, 37. – Ст. 446.
- Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України : від 7 груд. 1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.
- Про центральні органи виконавчої влади: Закон України : від 17 бер. 2011 р. № 3166-VI // Офіційний вісник України. – 2011. – № 27. – Ст. 1123.
- Про Національну поліцію : Закон України : від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 63. – Ст. 2075.
- Про Службу безпеки України : Закон України : від 25 бер. 1992 р. № 2229-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 27. – Ст. 382.
- Ілюшик О. М. Класифікація адміністративних договорів, що використовуються у діяльності правоохоронних органів / О. М. Ілюшик // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2014. – № 2. – С. 99–109.
- Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січ. 2011 р. № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.
- Про затвердження Інструкції про порядок забезпечення доступу до публічної інформації Служби безпеки України: наказ Служби безпеки України : від 14 черв. 2011 р. № 231 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 55. – Ст. 2237.

13. Про затвердження Порядку складання форми подання запитів на публічну інформацію, розпорядником якої є Міністерство внутрішніх справ України: наказ Міністерства внутрішніх справ України : від 21 лип. 2011 р. № 459 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 75. – Ст. 2816.

14. Про забезпечення доступу до публічної інформації у Державній прикордонній службі України: наказ Адміністрації Державної прикордонної служби України : від 3 квіт. 2012 р. № 222 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 37. – Ст. 1404.

УДК 342.9

МЕТОДИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ЩОДО ВИДАЧІ ПРАВА НА ЗАЙНЯТТЯ НОТАРІАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ В УКРАЇНІ

METHODS OF ADMINISTRATIVE ACTIVITY OF THE PUBLIC ADMINISTRATION REGARDING THE ISSUE OF THE RIGHT TO ENGAGE IN NOTARIAL ACTIVITIES IN UKRAINE

Розсоха С.С.,
здобувач

Науково-дослідного інституту публічного права

В статті визначено методи адміністративної діяльності публічної адміністрації щодо видачі права на зайняття нотаріальною діяльністю в Україні як способи та прийоми впливу публічної адміністрації (в особі Міністерства юстиції України) в межах власної компетенції на площину адміністративно-правових відносин видачі права на зайняття нотаріальною діяльністю з метою адміністративно-правового регулювання сфери нотаріату, реалізації права осіб на зайняття нотаріальною діяльністю та організації нотаріату в цілому.

Ключові слова: методи адміністративної діяльності, Міністерство юстиції України, нотаріат, право на зайняття нотаріальною діяльністю, примус, публічна адміністрація.

В статье определены методы административной деятельности публичной администрации о выдаче права на занятие нотариальной деятельностью в Украине как способы и приемы воздействия публичной администрации (в лице Министерства юстиции Украины) в пределах своей компетенции на плоскость административно-правовых отношений выдачи права на занятие нотариальной деятельностью с целью административно правового регулирования сферы нотариата, реализации права лиц на занятие нотариальной деятельностью и организации нотариата в целом.

Ключевые слова: методы административной деятельности, Министерство юстиции Украины, нотариат, право на занятие нотариальной деятельностью, принуждение, публичная администрация.

The article defines the methods of administrative activity of public administration regarding the issuance of the right to engage in notarial activities in Ukraine as means of influence of public administration (in the person of the Ministry of Justice of Ukraine) within the limits of its competence on the plane of administrative-legal relations in the issuance of the right to engage in notarial activities for the purpose of administrative-legal regulation of the sphere of notary public, the exercise of the right of persons to engage in notarial activities and the organization of notarial activities in general.

Key words: methods of administrative activity, Ministry of Justice of Ukraine, notary, right to engage in notarial activities, coercion, public administration.

Актуальність теми. Держава реалізує свою діяльність за допомогою певних прийомів, які є основою її механізму. Методи адміністративної діяльності є складовою адміністративно-правового регулювання будь-якої сфери.

Видача права на зайняття нотаріальною діяльністю в Україні здійснюється за допомогою певних прийомів (методів), без яких публічна адміністрація (в особі Міністерства юстиції України) не може реалізувати власні повноваження у сфері нотаріату.

Огляд останніх досліджень. До розкриття методів адміністративної діяльності публічної адміністрації звертали свою увагу такі вчені як О. Бандурка, К. Білько, В. Галуцько, Є. Гетьман, С. Діденко, А. Іванищук, В. Коваленко, Т. Коломoeць, В. Колпаків, О. Кузьменко, Р. Мельник, А. Рибас, В. Стефанюк та інші.

Проте, вищевказані вчені розкрили загальні аспекти методів адміністративної діяльності публіч-

ної адміністрації, а проблематика методів адміністративної діяльності публічної адміністрації щодо видачі права на зайняття нотаріальною діяльністю в Україні залишається недостатньо дослідженою.

Мета статті полягає в тому, щоб на базі дослідження та аналізу позицій вчених-юристів, основ законодавства, визначити методи адміністративної діяльності публічної адміністрації щодо видачі права на зайняття нотаріальною діяльністю в Україні.

Виклад основних положень. Відповідно до тлумачного словника «метод» (від гр. *methodos* – «шлях, спосіб дослідження, навчання викладу» – це сукупність прийомів і операцій пізнання і практичної діяльності; спосіб досягнення певних результатів у пізнанні і практиці. Застосування того чи іншого методу визначається метою пізнавальної або практичної діяльності, предметом вивчення або дії та умовами, в яких здійснюється діяльність. Кожна сфера людської діяльності має свої специфічні мето-